

MUHU VALLA EELARVESTRAATEEGIA 2018-2021

1. Eelarvestrateegia olemus

Eelarvestrateegia on kohaliku omavalitsuse üksuse arengukavast tulenev finantsplaan nelja eelseisva eelarveaasta kohta. Eelarvestrateegia koostatakse arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks, et planeerida kavandatavate tegevuste finantseerimist. Eelarvestrateegia koostamise kohustus tuleneb kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusest. Eelarvestrateegia (ja arengukava) peab hõlmama vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seadusele iga aasta 15.oktoobri seisuga vähemalt nelja eelseisvat eelarveaastat. Vallavalitsus avalikustab eelarvestrateegia (ja arengukava) eelnõu valla veebilehel vähemalt kaheks nädalaks. Kohaliku omavalitsuse üksus esitab Rahandusministeeriumile andmed eelarvestrateegia kohta eelarveaastale eelneva aasta 30.oktoobriks.

Valla eelarvestrateegia koostamise eesmärk on tagada lähi- ja keskpikas perspektiivis eelarvepoliitika jätkusuutlikus, näha ette vahendid valla arengu eesmärkide elluviimiseks ning seeläbi muuta valla tegevus oma funktsioonide täitmisel tulemuslikumaks.

Valla eelarvestrateegia koostamise aluseks on eelkõige majandusprognoosid ja valla arengukava. Eelarvestrateegia koostamisel lähtutakse järgmistest põhietappidest:

- põhitegevuse tulude prognoosimine;
- põhitegevuse kulude planeerimine;
- investeringute planeerimine.

Käesoleva eelarvestrateegia järgmistes osades ja tabelites antakse ülevaade majanduskeskkonnast, riigi eelarvepoliitikast, Muhu valla finantsolukorrast, põhitegevuse tulude ja kulude prognoosist, investeerimis- ja finantseerimistegevuse ja likviidsete varade muutustest ning finantsdistsipliini tagamise meetmetest.

2. Ülevaade majanduskeskkonnast

Kohaliku omavalitsuse eelarvestrateegia on seotud üldise majanduse makrokeskkonna ja riigi eelarvepoliitikaga. Eesti majanduskasvu hoogustavad 2017. aastal nii tööstustoodangu ekspordi kasvu kiirenemine ja ettevõtete suurenenud investeringud kui ka valitsemissektori kasvav mõju kogunõudlusele. Eesti Panga prognoosi kohaselt kasvab majandus 2017. a 3,5 %. SKP lõhe muutub positiivseks juba 2017. a ja majanduses pole enam vabu ressursse, mille arvelt veelgi kiiremini kasvada. Seetõttu aeglustub majanduskasv 2018. a 3,3 %le ja 2019. a 2,9 %le.

Ettevõtete tootlikkuse kasv prognoosiperioodil kiireneb ja hõivepõhine majanduskasv asendub tootlikkusepõhise kasvuga. Viimaste aastate aeglane tootlikkuse kasv on olnud osaliselt tingitud sellest, et ettevõtted on tööjõupuudust arvestades ja majanduskasvu kiirenemist oodates palganud enam töötajaid, kui neil on olnud tarvis olemasoleva nõudluse rahuldamiseks. See ei saa enam jätkuda, sest tööpuudus on väike ja tööturul osalemise määr kõrge. Nõudluse kasvades muutub töö intensiivsemaks, mis väljendub kiiremas tootlikkuse kasvus. Peale selle on ettevõtted hakanud kapitali tõhusamalt kasutama.

Hinnakasvu kiirenemine pidurdab 2017. a jooksul nii majapidamiste reaalse sissetulekute kui ka eratarbimise kasvu. Seevastu tulumaksuvaba miinimumi järsk tõus 2018.a kiirendab oluliselt palgatöötajate reaalse sissetulekute suurenemist ja eratarbimise kasvu. Üksikisiku tulumaksureform suurendab umbes nelja viiendiku palgatulu saajate netosissetulekut. 2019. a on oodata tarbimise suurenemist majanduskasvuga ligilähedases tempos, sest valitsus ei kavanda praegu selleks ajaks majapidamiste netosissetulekute kasvu oluliselt kiirendavaid reforme. Kodumajapidamiste säästmismäär muutub prognoosiperioodil vähe ja jääb ajaloolises võrdluses kõrgeks.

Keskmise kuupalga kasv jääb kiireks, jäädes aastatel 2017 – 2019 vahemikku 5-6 %, sest tööturul on endiselt puudus tööjõust ning töötajatel seega rohkem läbirääkimisjõudu. 2018. a pidurdab palgakasvu üksikisiku tulumaksu reform, mis kahandab alla keskmist palka teenivate töötajate maksumäära. Brutopalga aeglasem kasv ei nulli siiski maksulangetuse mõju netopalgale, sest see, kuidas maksulangetuse mõju töötajate ja tööandjate vahel jaguneb, sõltub nende positsioonist palgaläbirääkimistel.

Positiivse rändesaldo mõjul väheneb tööeline elanikkond aeglasemalt. Samuti suureneb tööjõus osalemine. Efektive tööjõupakkumine aga kahaneb aja jooksul, sest tööeliste inimeste arv väheneb ja lähiaastaid iseloomustav tööjõus osalemise kasv on tingitud peamiselt töövõimereformist, mille mõjul lisanduvatel inimestel on suur risk olla pikka aega töötu.

3. Ülevaade riigi eelarvepoliitikast

Valitsus suurendab prognoosiaastatel laiapärgaliselt kulutusi ja prognoosi järgi jääb eelarve puudujääki. 2017. a riigieelarves otsustas valitsus tõsta lastetoetuseid, taastada põllumajanduse üleminekutoetused ning eraldada lisaraha investeeringuteks, palgatõusudeks haridus- ja tervishoiu sektoris ning Euroopa Liidu eesistumiseks. Kuna keskmine palk kasvab kogu majanduses kiiresti ning hinnakasv on taastunud, suurenevad tööjõu- ja tarbimiskulud ka nendes valitsemissektori valdkondades, mis pole eelarvestrateegias eraldi välja toodud. Lisaks sellele peaks 2017 hüppeliselt kasvama struktuuritoetuste kasutamine, mida seni on edasi lükanud Euroopa Liidu uue eelarveperioodi projektide väga aeglane käivitumine. Prognoosi kohaselt kasvavad valitsussektori kulud 2017. a ligi 9%.

Kiire kulude kasv jätkub 2018. a, mil käivitub nn strateegiline investeeringute kava, mis tõstab ajavahemikul 2018-2020 valitsuse investeeringute mahtu, jätkub kiire palgatõus hariduses ja tervishoius, ning rakenduvad mitmed väiksemad koalitsioonileppes otsustatud kuluplaanid.

Kulude kasvu piirab välistoetuste panuse vähenemine alates 2018. aastast, kuid kuna samal ajal kasvab nende kulude osa, mida rahastatakse eelarvetuludest või laenuga, süveneb eelarvepuudujääk 1 %-ni SKP-st.

4. Ülevaade Muhi valla finantsolukorrast

Valla tulubaas on arvestades maksumaksjate arvu (61,6 % elanike arvust) rahuldav, kuid ei ole siiski piisav, et täies mahus toime tulla kohalikele omavalitsusele seadusega ettenähtud ülesannetega.

2012.aastast reguleerib kohalike omavalitsuste finantstegevust kohalike omavalitsuste finantsjuhtimise seadus (KOFs). Seaduse kohaselt peab kohalik omavalitsus üldjuhul tagama iga-aastaselt positiivse põhitegevuse tulemi ning netovõlakoomus peab vastama järgmistele tingimustele:

- Netovõlakooormus võib aruandeaasta lõpul ulatuda lõppenud aruandeaasta põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kuuekordse vaheni, kuid ei tohi ületada sama aruandeaasta põhitegevuse tulude kogusummat.
- Kui põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kuuekordne vahe on väiksem kui 60 protsenti vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest, võib netovõlakooormus ulatuda kuni 60 protsendini vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest.
- Netovõlakooormus võib ületada eelnevalt toodud netovõlakooormuse mahu ülemmäära toetuste sildfinantseerimiseks võetud võlakohustuste kogusumma võrra.

Erandina on lubatud kavandada põhitegevuse tulemi lubatud väärtusest (null) väiksemana kaheks mittejärjestikuseks aastaks või järgmiseks eelarveaastaks, kui jooksva aasta eelarve põhitegevuse tulemi on kavandatud mitte väiksemana kui null. Seejuures tuleb arvestada, et loetletud erandjuhtude puhul peab eelarvestrateegiaga kavandatavate aastate põhitegevuse tulemite summa olema mitte väiksem kui null.

Eelarvestrateegia kohaselt on maksimaalne netovõlakooormus vaadeldaval perioodil 30,5 % aastal 2021, jäädes seega tunduvalt alla lubatud piirmäära.

Käesoleva eelarvestrateegia perioodi langevad järgmised suuremad investeeringud - vana hooldekodu ümberehitus elamispiindadeks, küladeede mustkatete ehitus, Liiva keskuse ettevõtlusalala väljaehitamiseks alustamine jne. Nende suuremate investeeringute finantseerimiseks on võimalik vajadusel võtta täiendavalt laenu ning eelarvestrateegia kohaselt on suuremad investeeringud plaanis teostada 2018-2019..a., mil on kavas võtta ka täiendav laen 500 000 € ulatuses eelkõige endise hooldekodu ümberehitamiseks üürikorteriteks.

5. Põhitegevuse tulud

Põhitegevuse tuludena käsitletakse eelarvestrateegias vastavalt KOFS-ile järgmisi tulusid:

- maksutulud (tulumaks ja maamaks)
- tulud kaupade ja teenuste müügist;
- saadavad toetused (tasandusfond ja toetusfond)
- muud tegevustulud.

Põhitegevuse tulude kasv tuleb maksutulude kasvust, milles peamine osakaal on üksikisiku tulumaksu laekumise kasvul, mis tugineb käesoleva eelarveaasta laekumisele, rahandusministeeriumi prognoosile ja maksumaksjate arvu mõningasele kasvule. Vastavalt sellele on tulumaksu laekumise tõusuks 2017.a. prognoositud 5%, 2018-2021 aga 4%

Maamaksust laekuv tulu on perioodil planeeritud stabiilsena. Maamaks laekub 100% -liselt kohaliku omavalitsuse eelarvesse. Kaupade ja teenuste tulu vähenes alates 2014.a. seoses peamiste sotsiaalhooldeteenuste minemisega SA Muhi Hooldekeskus alla. See artikkel koosneb järgmistest peamistest tuluallikatest: laekumised haridus- ja kultuuriasutuste majandustegevusest, laekumised kommunaalteenuste osutamisest, riigilõivud jne.

Riigieelarvest saadavad toetused (toetusfond) on eelarvestrateegias planeeritud stabiilselt kasvavad. Tasandusfond on ette nähtud tulude ja kulude tasandamiseks, et tagada KOV üksustele vahendid neile pandud ülesannete täitmiseks ja tasandusfondi suurus määratakse igal aastal Vabariigi Valitsuse määrusega. Kuna Muhi valla tasandusfondi summad on vähenenud 2013.a. 91 341 eurolt 2015.a 21 653 euronni ja 2016.a esmakordselt Muhi vald tasandusfondi eraldist ei saanud. Lähtuvalt eelarvestateegiast ei ole vaadeldavasse perioodi tasandusfondi eraldisi ka kavandatud.

Toetusfondi vahendite jaotuse kehtestab Vabariigi Valitsus. Toetusfondist eraldatavad vahendid on ette nähtud õpetajate palkadeks, õppekirjanduseks, koolitoiduks, toimetulekutoetusteks, sotsiaaltoetuste ja –teenuste osutamise toetuseks ning alates 2015.a. ka teederaha.

Muude tegevustulude all on arvestatud vee-erikasutustasu, saastetasu, kaevandustasu jms. tulud. Vaadeldaval perioodil võib kasvada muude tegevustulude osa seoses Koguva karjääris kaevandamise taasalustamisega.

6. Põhitegevuse kulud

Põhitegevuse kuludena käsitletakse eelarvestrateegias vastavalt KOFS-ile järgmisi kulusid:

- antavad toetused
- muud tegevuskulud

Põhitegevuse kulude strateegia puhul eeldatakse, et eelarvepoliitilised otsused on jätkusuutlikud, tegevusvaldkondi arvestavad ja rahastust üldiselt käsitlevad. Võimalike uute tegevuste alustamine eeldab seniste otsuste ülevaatamist ning vajadusel seniste prioriteetide ümberseadmist ning toetuste andmise viimist senisest veelgi enam vajadusepõhiseks.

Valla poolt antavad toetused hõlmavad peamiselt toetusi sotsiaalseks kaitseks ja kolmanda sektori toetuste andmist. Alates 2014.a. aprillikuust, peale uue hooldekodu tööle hakkamist sihtasutusena, hakkas vald tasuma sihtasutusele kohatasu valla poolt ülalpeetavate hoolealuste eest.

2018.aastal on üldiselt ette nähtud personalikulu suurenemine 3%, kuid lähtuvalt kavandatavast kooli ja lasteaia pedagoogide palgatõusust, miinimumpalga tõusust, on reaalne personalikulude tõus perioodil ligikaudu 5% aastas.

Majandamiskulude tõus perioodil on minimaalne, jäädes 1% juurde aastas.

7. Põhitegevuse tulem

Põhitegevuse tulem on põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe. Tulenevalt KOFS-ist peab põhitegevuse tulem olema aruandeaasta lõpu seisuga null või positiivne.

Strateegiaperioodiks on seatud eesmärgiks põhitegevuse tulude-kulude ülejäägi saavutamine määral, mis võimaldab toetada planeeritud investeeringute teostamist. Kui investeerimistegevuse eelarve alataitub, siis avaldub see vastavalt vabade vahendite saldo suurenemisena, millega finantseeritakse järgmistel eelarveperioodidel eelneval perioodil tegemata jäänud või uusi investeeringuid.

8. Investeerimistegevus

Investeerimistegevuse rahavoogudes käsitletakse eelarvestrateegias KOFS-i regulatsioonist tulenevalt järgmisi elemente:

- põhivara soetus;
- põhivara müük;
- põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine;
- põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine;
- osaluse soetus;
- osaluse müük;
- muude aktsiate ja osakute soetus;
- muude aktsiate ja osakute müük;
- antavad laenud;
- tagasilaekuvad laenud;
- finantstulud ja finantskulud.

Investeeringute finantseerimiseks on põhiliselt võimalik kasutada kolme allikat: omavahendeid, laenu võtmist ning sihtfinantseerimise vahendeid.

Strateegiaperioodi investeerimistegevuse eelarveosa kujundamisel on järgitud, et otsused oleksid jätkusuutlikud, valdkonnapoliitikaid arvestav ning kõiki rahastamisallikaid ühtselt käsitlev.

Investeeringute teoreetiline võime peab olema selline, et eelarve tulem peab tagama eelnevalt võetud laenude teenindamise ja uute rahastuse saanud ning vajalike investeeringute teostumise. Vastavalt strateegiale on valla omafinantseerimise võimekuse koefitsient järgneval perioodil piisav ning netovõlakooormuse määr jääb tunduvalt alla kehtestatud piirmääraks.

Strateegiaperioodil on täpsemalt paigas 2018.aastal endise eakate hooldekodu ümberhitus üürikorteriteks, Kesselaiu elektrivarustuse edasiarendamine, vallateedele mustkatete ehitamine, Liiva keskuse ettevõtetusala väljaehitamise alustamine.

Muudest suurematest investeeringutest on perioodil 2018-2021 plaanis perearstikeskuse hoone 1.korruse rekonstrueerimine, Liiva uue reoveepuhasti projekteerimine ja ehitus, Muhu maalinna korrastamine jms. Mitmete kavandatavate investeeringute elluviimine sõltub esitatud või esitatavate projektitaotluste edukusest, valla konkreetsest omafinantseerimise- ja laenuvõimekusest ning nende tegevuste elluviimise ajakava ja finantseerimine kajastatakse täpsemalt järgnevatel eelarvestrateegiates.

9. Finantseerimistegevus

Finantseerimistehingud on eelarve põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe katmaks teostatavaid finantstehinguid (laenude võtmised jms.). Finantseerimistegevuse rahavoogudes käsitletakse vastavalt KOFS-ile järgmisi elemente:

- laenude võtmine, võlakirjade emiteerimine, kapitalirendi- ja faktooringkohustuste võtmine;
- võetud laenude tagasimaksmine, kapitalirendi- ja faktooringkohustuste täitmine ja emiteeritud võlakirjade lunastamine.

Eelseisvad vajalikud investeeringud eeldavad finantseerimistehingute mahu suurendamist, sest põhitegevuse tulem ei ole nende katmiseks üksi piisav.

Finantseerimistegevuse rahavoogudes on kesksel kohal netovõlakooormus. Netovõlakooormus on võlakohustuste suuruse ja likviidsete varade kogusumma vahe, kus netovõlakooormuse arvestuses võetakse võlakohustustena arvesse bilansis kajastatud kohustused.

Netovõlakooormuse arvestuses peab võlakohustustena kajastama järgmisi kohustusi:

- võetud laenud;
- kapitalirendi- ja faktooringkohustused;
- emiteeritud võlakirjad;
- tasumise tähtajaks täitmata jäänud kohustused;
- tagastamisele kuuluvad sihtfinantseerimisena ja kaasfinantseerimisena saadud ettemaksed;
- pikaajalised võlad tarnijatele;
- muud pikaajalised kohustused.

Likviidsete varadena võetakse arvesse bilansis kajastatud raha ja pangakontodel olevaid vahendeid.

10. Likviidsed varad

Muhu valla eelarvestrateegia likviidsete varade muutuse eelarveosas käsitletakse tulenevalt KOFS-i regulatsioonist raha ja pangakontode saldo muutust.

Kogu strateegiaperioodi jooksul jääb reservide tase piisavaks. Eelarveaasta keskel hoidutakse positiivsete lisaelarvete koostamisest ja võimalik maksutulu ülelaekumine suunatakse üldjuhul reservidesse ja sealt edasi uutesse investeeringutesse.

11. Finantsdistsipliini tagamise meetmete täitmine

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsdistsipliini tagamise meetmena on käesolevas strateegias kinni peetud kohaliku omavalitsuse üksuse põhitegevuse tulemi lubatavast väärtusest ja netovõlakoormuse piirmäärast.

Põhitegevuse tulemi väärtus ja netovõlakoormus on arvutatud kassapõhise raamatupidamisarvestuse andmete alusel ja seda kohaliku omavalitsuse üksuse kohta aruandeaasta lõpu seisuga.

12. Kokkuvõte

Koostatud eelarvestrateegia põhjal saab teha järgnevad järeldused:

- Muhu valla finantsolukord on suhteliselt hea – suudetakse katta jooksvad kulutused ning vald on võimeline ellu viima kavandatud investeeringud
- Kuna põhitegevuse tulemi on plaanitud igal aastal positiivne, tagab see valmisoleku ka võimaliku majanduslanguse olukorras korraldada igapäevaelu ning tasuda iga-aastaselt ka laenudega võetud tagasimaksete kohustusi. Samuti ei pruugi omavalitsus heal majandusaastal võtta kavandatavat laenu või on võimalik võtta laenu plaanitud väiksemas mahus.
- Omavalitsusel on vajadusel võimalik kaasata täiendavaid vahendeid investeeringuteks.
- Järgnevatel aastatel väheneb pisut likviidsete varade jääk aasta lõpuks, kuna paljude vajalike investeeringute rahastamiseks (korterite ehitamine, teede tolmuvabad katted jms) tuleb kasutada varasemalt kogutud jääki ning ei saa kasutada vastavate meetmete puudumise tõttu erinevaid projektitoetusi
- Omavalitsusele suurimaks riskiks on tulubaasi kasvu liialt tuginemine ühele tulu allikale – tulumaksule. Ühe tulu liigne domineerimine suurendab tulubaasi riski ning tulude vähenemine toob kaasa samas mahus kulude vähendamise vajaduse.
- Kui eelnevatel aastatel on enamus investeeringuid tehtud Euroopa Liidu ja siseriiklike toetuste kaasabil, siis perioodi 2018-2021 investeeringud on erinevatel põhjustel kavandatud teha suures osas vallaelarve kogunenud likviidsete vahendite ja kavandatava laenu kaasabil

13. Eelarvestrateegia tabelid

Muhu Vallavalitsus ning määruse nr 72, 11.10.2017	2016 täitmine	2017 eeldatav täitmine	2018 eelarve	2019 eelarve	2020 eelarve	2021 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	1 993 423	2 122 221	2 180 280	2 268 771	2 357 562	2 449 745
Maksutulud	1 392 133	1 462 300	1 513 280	1 570 771	1 630 562	1 692 745
sh tulumaks	1 316 223	1 382 000	1 437 280	1 494 771	1 554 562	1 616 745
sh maamaks	74 053	78 300	74 000	74 000	74 000	74 000
sh muud maksutulud	1 857	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	184 113	171 160	185 000	186 000	190 000	190 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	415 255	464 261	480 000	510 000	535 000	565 000
sh tasandusfond	0	0	0	0	0	0
sh toetusfond	359 127	394 261	425 000	455 000	480 000	510 000
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	56 128	70 000	55 000	55 000	55 000	55 000
Muud tegevustulud	1 922	24 500	2 000	2 000	2 000	2 000

Põhitegevuse kulud kokku	1 729 074	1 900 097	1 968 438	2 033 978	2 102 524	2 174 254
Antavad toetused tegevuskuludeks	69 248	72 887	70 000	70 000	70 000	70 000
Muud tegevuskulud	1 659 826	1 827 210	1 898 438	1 963 978	2 032 524	2 104 254
sh personalikulud	1 025 912	1 116 821	1 175 138	1 233 895	1 295 590	1 360 400
sh majandamiskulud	633 607	671 541	678 300	685 083	691 934	698 854
<i>sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksud</i>	17 299	13 488	15 655	12 625	30 715	10 558
sh muud kulud	307	38 848	45 000	45 000	45 000	45 000
Põhitegevuse tulem	264 349	222 124	211 842	234 793	255 038	275 491
Investeeringustegevus kokku	-295 456	-457 850	-379 960	-261 998	-312 960	-412 960
Põhivara müük (+)	9 223	1 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Põhivara soetus (-)	-313 500	-486 500	-618 000	-547 680	-415 000	-515 000
<i>sh projektide omaosalus</i>	-270 949	-438 639	-388 000	-269 038	-315 000	-415 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	42 551	49 600	230 000	278 642	100 000	100 000
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-28 991	-16 000				
Osaluste ning muude aktsiate ja osade müük (+)	0	0				
Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus (-)	0	0				
Tagasilaekuvad laenud (+)	0	0				
Antavad laenud (-)	0	0				
Finantstulud (+)	48	50	40	40	40	40
Finantskulud (-)	-4 786	-6 000	-12 000	-13 000	-18 000	-18 000
Eelarve tulem	-31 107	-235 726	-168 118	-27 205	-57 922	-137 469
Finantseerimistegevus	-80 121	70 000	215 000	-35 000	95 000	95 000
Kohustuste võtmine (+)	0	150 000	350 000	100 000	250 000	250 000
Kohustuste tasumine (-)	-80 121	-80 000	-135 000	-135 000	-155 000	-155 000
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-111 228	-165 726	46 882	-62 205	37 078	-42 469
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (tekkepõhise e/a korral) (+ suurenemine /- vähenemine)	0	0				
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	283 724	117 998	164 880	102 675	139 753	97 284
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	403 257	473 257	688 257	653 257	748 257	843 257
sh kohustused, mis ei kajastu finantseerimistegevuses						
sh kohustused, mille võrra võib ületada netovõlakoormuse piirmäära	0	0				
Netovõlakoormus (eurodes)	119 532	355 258	523 376	550 581	608 503	745 972
Netovõlakoormus (%)	6,0%	16,7%	24,0%	24,3%	25,8%	30,5%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	1 689 889	1 413 669	1 364 982	1 484 508	1 714 518	1 716 294

Netovõlakoomuse individuaalne ülemäär (%)	84,8%	66,6%	62,6%	65,4%	72,7%	70,1%
Vaba netovõlakoomus (eurodes)	1 570 357	1 058 411	841 606	933 927	1 106 015	970 322
E/a kontroll (tasakaal)	0	0	0	0	0	0

Kohustuste võtmise kontroll	OK	OK	OK	OK	OK	OK
Põhitegevuse tulude muutus	-	6%	3%	4%	4%	4%
Põhitegevuse kulude muutus	-	10%	4%	3%	3%	3%
Omafinantseerimise võimekuse näitaja	1,15	1,12	1,11	1,12	1,12	1,13

Investeeringuobjektid* (alati "+" märgiga)		2017 eeldatav täitmine	2018 eelarve	2019 eelarve	2020 eelarve	2021 eelarve
01 Üldised valitsussektori teenused		14 900	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>						
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		14 900				
02 Riigikaitse		0	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>						
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>						
03 Avalik kord ja julgeolek		0	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>						
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>						
04 Majandus		125 000	218 000	247 680	350 000	450 000
<i>sh toetuse arvelt</i>		15 415	30 000	128 642	100 000	100 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		109 585	188 000	119 038	250 000	350 000
05 Keskkonnakaitse		7 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>						
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		7 000				
06 Elamu- ja kommunaalmajandus		280 000	400 000	300 000	65 000	65 000
<i>sh toetuse arvelt</i>			200 000	150 000		
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		280 000	200 000	150 000	65 000	65 000
07 Tervishoid		0	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>						
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>						
08 Vaba-aeg, kultuur ja religioon		49 600	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		32 446				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		17 154				

09 Haridus		10 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>						
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		10 000				
10 Sotsiaalne kaitse		0	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>						
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>						
KÕIK KOKKU		486 500	618 000	547 680	415 000	515 000
<i>sh toetuse arvelt</i>		47 861	230 000	278 642	100 000	100 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		438 639	388 000	269 038	315 000	415 000
Põhivara soetuse kontroll		0	0	0	0	0

Suuremad investeeringud nimeliselt

Kesse elekter		0	50 000	47 680	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>			30000	28642		
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			20000	19038		
Hellamaa laululava		39 712	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		32446				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		7266				
Üürikorterite ehitamine		145 000	400 000	300 000	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>			200000	150000		
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		145000	200000	150000		
Liiva keskuse ettevõtlusala arendamine		0	33 000	100 000	250 000	350 000
<i>sh toetuse arvelt</i>				100000	100000	100000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			33000		150000	250000
Perearstikeskus		0	0	0	65 000	65 000
<i>sh toetuse arvelt</i>						
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>					65000	65000
Nimi		0	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>						
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>						